

Anàlisi

Antoni Segura i Mas
Historiador

EL LLEGAT DE TRUMP

DPoques vegades un president dels Estats Units deixa un balanç tan desolador com Donald Trump. Durant quatre anys, ha clamat contra un establishment de polítics professionals, “que només parlen i no fan res”, ha perseverat en una involució populista contra la globalització i ha defensat un nacionalisme exacerbat, l’aïllacionisme internacional, el retorn al proteccionisme i un menyspreu per “la política”. Creu que se sent “protegit per Déu” i amb un discurs simplista i groller s’ha arrogat la representació del poble nord-americà (blanc).

Va guanyar la presidència amb un eslògan simple però electoralment eficaç, que ja havia utilitzat Ronald Reagan el 1980: *America first!* o *Make America great again!* La realitat, no obstant això, és que ha empetitit els Estats Units. Durant el seu mandat, la Xina s’ha convertit en el seu principal competidor comercial (el valor de les exportacions xineses supera en un 60% les dels Estats Units), i avui ostenta el PIB més gran del món en paritat de poder adquisitiu (un 30% superior a l’americà). Les excèntricitats de Trump han minvat el *soft power* (“poder tou”) dels Estats Units, és a dir, la capacitat d’influir, d’exercir l’hegemonia i de liderar les relacions internacionals mitjançant un model de vida (cultural –en el sentit ampli de la paraula–, social, polític i econòmic), de relacions socials i una bona gestió diplomàtica, que la resta de països admiren i volen imitar. Al contrari, la seva presidència ha aïllat els

Estats Units de la resta del món: s’ha retirat, o amenaçat de fer-ho, d’acords signats per administracions anteriors: el Tractat de les Forces Nuclears de Rang Mitjà –signat amb l’URSS el 1987–, el de Cooperació Econòmica de l’Àsia-Pacífic (APEC) del 1989, l’Acord de París sobre el canvi climàtic del 2015, el programa nuclear iranià del 2015 i l’acord amb Cuba signat per Barack Obama. També ha anunciat la sortida d’organismes internacionals com la Unesco i el Consell de Drets Humans de les Nacions Unides, ha suspès la provisió de fons a l’Organització Mundial de la Salut (OMS) i ha demanat al Congrés sortir-ne. Al mateix temps, ha in-

Durant el mandat del ‘Make America great again!’, en realitat ha empetitit els Estats Units i els ha aïllat de la resta del món

crementat els aranzels a les importacions xineses i de la Unió Europea, ha endurit les polítiques d’immigració (polèmica sobre el mur amb Mèxic i la imatge d’infants separats dels seus pares que provoca protestes als Estats Units i arreu del món), ha amenaçat d’expatriar fills d’immigrants mexicans nascuts als Estats Units però no regularitzats (els nens invisibles, que

no són ni mexicans ni estatunidencs) i ha prohibit l’entrada de persones de l’Iraq, Líbia, Síria, l’Iran, Somàlia, el Sudan i el Iemen.

Trump ha estat el contrapunt de l’alenada d’esperança i reconciliació (en un país trencat per la bretxa racial) que va ser Obama. Ha estat l’ariet de la revenja de l’Amèrica profunda, rural i industrial tradicional, colpejada i empostrada per la crisi del 2008 (i de l’automoció des dels anys setanta), contra els grans nuclis urbans demòcrates de les costes est i oest del país i l’establishment de Washington. És l’Amèrica que sent amenaçada la supremacia blanca pel moderat progressisme del primer president afroamericà. Darrere de Trump hi ha els hereus del Tea Party, el nativisme blanc, els originalistes –que creuen en la interpretació literal de la Constitució–, les elits econòmiques i els líders i militants del Partit Republicà. Darrere el *Make America great again!* s’amaga la promesa de recuperar les essències i la grandesa perduda dels blancs estatunidencs.

Dues compareixences del president nord-americà sortint i una imatge d'una caricatura crítica en la portada d'un diari d'un quiosc de Teheran (Iran) ➔ CHRIS KLEPONIS / ABEDIN TAHERKENAREH

Trump ha perdut les eleccions contra Joe Biden, perquè a Joe Biden també l'han votat tots els que no volen un segon mandat de Donald Trump, que es continua negant a reconèixer la derrota, insisteix en el frau electoral i en una rocambolesca teoria de la conspiració, mentre els seus *holigans* s'enfronten violentament amb els manifestants del *Black lives matter!* Aquest obses del Twitter i de les *fake news* està fent tot el possible per dificultar la presidència de Biden i mantenir el país dividit. En política exterior deixa terra cremada amb la Xina, la Unió Europea, l'Iran, Rússia i sobretot a l'Orient Mitjà, després d'haver reconegut la sobirania israeliana sobre els Alts del Golan, i Jerusalem com a capital d'Israel -hi va traslladar l'ambaixada-, i d'haver anunciant un "acord del segle" que trenca la proposta dels dos estats. Els últims moviments han estat nefastos per als palestins i per als saharauis: ha propiciat que Bahrain, els Emirats Àrabs i el Marroc estableixin relacions diplomàtiques amb Israel i ha reconegut la sobirania marroquí sobre el Sàhara Occidental. El balanç entre el 2016 i el 2020 és decebedor.

Avui el món està en lluita contra

una recessió econòmica, que recorda la gran depressió dels anys trenta, provocada per una pandèmia que Trump menysté, que té com a rerefons el canvi climàtic, que el president nega. La historiadora canadenca Margaret MacMillan creu que la situació s'assembla perillosament a la del primer terç del segle XX, però, lamentablement, Donald Trump no s'assembla gens a Franklin D. Roosevelt. El país està partit, s'han incrementat les desigualtats, la precarietat laboral i la pobresa; els dèficits sanitaris i educatius són escandalosos, i Trump ha convertit l'aparell judicial i el Tribunal Suprem en un búnquer conservador, un mur de contenció a l'empoderament polític de les minories. La ruptura amb l'ortodòxia republicana és tan evident que Thomas Wright ha escrit que "per a un nombre significatiu de l'establiment de la política exterior del Partit Republicà Reagan-Bush, Trump representa l'amenaça interna més gran per a la república des de la guerra civil i un perill profund per als interessos nord-americans en l'àmbit internacional". En definitiva, Donald Trump ha perdut, però el trumpisme no desapareix i amenaça de tornar a escena d'aquí a quatre anys.